

Sygn. akt II CSK 175/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa B. K. i B. K.1
przeciwko A. J., S. R.
i Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Kołobrzegu
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 17 września 2014 r., sygn. akt I ACa 354/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powodów na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Powodowie we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołali przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c., to jest nieważność postępowania i oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Według skarżących nieważność postępowania miała miejsce przed sądem pierwszej instancji, ponieważ skład sądu był sprzeczny z przepisami prawa wobec udziału w rozpoznaniu sprawy sędziów nieuprawnionych do orzekania w Sądzie Okręgowym w Koszalinie z uwagi na delegację udzieloną im z naruszeniem art. 77 § 8 w związku z art. 46 § 1 ustawy - prawo o ustroju sądów powszechnych.

Niezależnie od oceny czy istotnie doszło do nieważności postępowania z przyczyny wskazanej przez skarżących, nie sposób nie zauważyć, że ustawodawca przewidując w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. nieważność postępowania jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, miał na uwadze nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji. Skargą kasacyjną podlega bowiem zaskarżeniu wyrok sądu drugiej instancji i rozpoznając tę skargę Sąd Najwyższy poddaje ocenie prawidłowość stosowania prawa procesowego i materialnego przez ten sąd, a nie sąd pierwszej instancji. Wyłączone jest zatem w postępowaniu ze skargi kasacyjnej bezpośrednie badanie ważności/nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji. Sąd drugiej instancji, który nawet bezzasadnie nie uwzględnia nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji, ale sam - w postępowaniu odwoławczym - nie powoduje nieważności postępowania, popełnia co najwyżej uchybienie procesowe, które może być skuteczną podstawą kasacyjną tylko wówczas, gdy mogło mieć istotny wpływ

na wynik sprawy w rozumieniu art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Tak więc kontrola ważności postępowania przed sądem pierwszej instancji może nastąpić, jednakże pośrednio, co jednak wymaga postawienia przez skarżącego, w ramach podstawy z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., zarzutu naruszenia art. 378 § 1 i art. 386 § 2 k.p.c. W skardze kasacyjnej powodów takiego zarzutu nie postawiono. Biorąc pod uwagę, że Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), brak w postawach skargi zarzutu naruszenia przez Sąd Apelacyjny tych przepisów, uniemożliwiłaby wypowiedzenie się przez Sąd Najwyższy co do zaistnienia przed sądem pierwszej instancji nieważności postępowania i następstw tego stanu rzeczy.

Z przedstawionej przyczyny ta przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania musiała być poczytana za pozbawioną doniosłości.

Brak też podstaw do uznania skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, ta przesłanka występuje w sprawie, w której zapadłe orzeczenie może być kwalifikowane jako bezprawne. Nie chodzi więc o sprawę, w której rozstrzygnięcie zostało oparte na błędnej subsumcji czy wadliwej wykładni prawa materialnego lub procesowego. Charakter uchybień sądu pozwalających ocenić rozstrzygnięcie jako bezprawne winien być tego rodzaju, że są one dostrzegalne dla każdego przeciętnego prawnika od razu, bez wnikliwej analizy. Potrzeba wyeliminowania z obrotu orzeczeń naruszających elementarne reguły porządku prawnego jest niewątpliwa. Rzeczą skarżących było, więc wskazanie nie tylko konkretnych, naruszonych, ich zdaniem, przez sąd przepisów, ale przede wszystkim przytoczenie odpowiednich argumentów wyjaśniających, dlaczego te przepisy zostały w tak bezdyskusyjny sposób naruszone (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2013 r., III SK 4/13, nie publ.). Po analizie zaprezentowanych w skardze argumentów Sąd Najwyższy, nie dostrzega, aby w sprawie niniejszej przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, w rozumieniu wyżej podanym, była spełniona.

Dodać też należy, że z uwagi na jednoznaczne brzmienie art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów; kwestionowanie przez skarżących oceny dowodów

dokonanej przez sąd pierwszej instancji i zaaprobowanej przez Sąd Apelacyjny w sposób oczywisty narusza powołany przepis. Ponadto, skierowane przeciwko rozstrzygnięciu sądu pierwszej instancji i postępowaniu przed tym sądem zarzuty uchybienia przepisom prawa procesowego nie mogą być podstawą skargi kasacyjnej. Mogą być one poddane pod osąd Sądu Najwyższego przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej kasacji jedynie w ramach mającej zaczepienie w jej podstawach oceny właściwego ich rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).